

oordeel', of liever, vanuit een christelijke visie. Hij geloofde niet dat wetenschap 'neutraal' of 'waardenvrij' kon zijn. De wetenschap kwam òf uit de koker van het ongeloof, òf van een christelijk standpunt. En dit laatste standpunt was het enig heilzame voor welk wetenschapsgebied dan ook.

18 De vu vormde voor Kuyper niet alleen een doel ter beoefening van christelijke wetenschap, maar ook een middel: hij was leider van een emancipatiebeweging van een deel van de bevolking dat hetzelfde geloof had als hij. Op deze achterban was de vu tot en met de Tweede Wereldoorlog dan ook volledig aangewezen voor de financiële middelen. Voor de 'kleine luyden', zoals Kuyper de gereformeerde achterban noemde, werd eveneens een politieke partij (de ARP) en een eigen kerk gesticht. De emancipatiebeweging van deze orthodoxen markeert het begin van de verzuiling, die tot na de Tweede Wereldoorlog haar stempel op onze samenleving heeft gedrukt.

Ondanks deze dubbele agenda lijkt het wetenschapsideaal van de oprichters van de vu nogal kras, zeker in een tijd als de onze waarin de grote ideologieën lijken te hebben afgedaan. En bovendien, wat zou dat moeten inhouden: christelijke medicijnen, of gereformeerde wiskunde? Zulke vragen werden in 1880 al gesteld door critici en houden de gemoederen aan de vu soms nog steeds bezig. Het is immers al dubieus om te geloven dat een christelijke wetenschap mogelijk is, om nog maar te zwijgen van de richting die zo'n wetenschap zou moeten inslaan.

Met name de exacte wetenschappen lijken volkomen vrij van vragen van religieuze en filosofische aard. Toch probeerden de filosofen en theologen op 'de Vrije' richtlijnen te formuleren voor een christelijke beoefening van ook die wetenschappen. Toen in 1930 twee wiskundigen, een natuurkundige en een scheikundige aan de wieg van de huidige Faculteit der Exacte Wetenschappen (FEW) stonden, kregen zij dus een moeilijke taak mee. Zij moesten niet alleen het onderwijs en onderzoek opbouwen, maar ook nadenken over het christelijke karakter van hun wetenschappelijk specialisme.